

Zbrajanje i oduzimanje decimalnih brojeva napamet

Ovo su zadaci po kojima možemo s učenicima 5. razreda vježbati zbrajanje i oduzimanje decimalnih brojeva napamet (u onim slučajevima u kojima račun napamet ima smisla). Pokušala sam ih poredati tako da se kod učenika postigne i učvrsti osjećaj koja se decimala s kojom zbraja/oduzima, da se cijeli dio zbraja/oduzima sa cijelim...

Iduće dvije stranice isprintati na foliju i prerezati napola, uspravnim rezom, tako da prva 4 zadatka budu na jednoj, a druga 4 na drugoj foliji. To je potrebno da se prilikom otkrivanja rješenja iz npr. 1. zadatka istovremeno ne bi otkrivali i zadaci (s rješenjima) iz 5. zadatka.

Korisiti nakon što naučimo pismeno zbrajati/oduzimati decimalne brojeve.

Motivacija: kao što npr. $4376+2000$ nećemo računati pismeno (iako **većinu** zadataka s velikim prirodnim brojevima hoćemo), tako ni s decimalnim brojevima nećemo baš uvijek računati pismeno; u nekim jednostavnijim primjerima možemo (i trebamo, ako takav račun razumijemo) računati napamet i to ćemo sada vježbati.

Projicirati zadatke. Otkriti prvi ($4+5$), dok njegovo rješenje i ostali zadaci trebaju ostati sakriveni. Nakon što netko od učenika (kojeg smo prozvali) kaže odgovor, otkrijemo rješenje, a zatim i sljedeći zadatak... (za to trebamo dva papira za prekrivanje)...

Kod zadataka na kojima "zapnu", zadatak možemo prvo pismeno riješiti na ploči, uočiti koja se znamenka s kojom zbrojila..., tj. po kojem "pravilu" dolazimo do rješenja, a zatim i otkriti rješenje...

Radi lakšeg zamišljanja što se događa u zadacima:

- u zadacima s jednom decimalom (npr. $0.8+0.4$), možemo zamišljati da brojevi predstavljaju duljine spojenih dužina izražene u cm (decimale su tada milimetri), pa se pitamo kolika je ukupna duljina u cm (možemo i nacrtati koji primjer)
- u zadacima s dvije decimale (npr. $64.81+5$) možemo zamišljati da se radi o cijenama (kune)
- u zadacima s tri decimale možemo zamišljati da se radi o udaljenostima izraženima u kilometrima, pa decimale predstavljaju metre...

Ako netko ne može razumjeti naka od pravila računanja napamet, ne treba paničariti, neka računa pismeno. A tko može, neka svakako računa napamet u slučajevima u kojima je to jednostavnije i brže.

Na zadnjoj strani su zadaci za zadaću. Isprintati, umnožiti i podijeliti učenicima za (neobaveznu?) zadaću.

Antonija Horvatek

Matematika na dlanu

<http://www.antonija-horvatek.from.hr/>

Zbrajanje decimalnih brojeva napamet

- 1.) $4 + 5 = 9$
 $0.4 + 0.5 = 0.9$
 $0.04 + 0.05 = 0.09$
 $0.4 + 0.05 = 0.45$
 $0.04 + 0.5 = 0.54$
- 2.) $0.6 + 0.2 = 0.8$
 $0.06 + 0.02 = 0.08$
 $0.6 + 0.02 = 0.62$
 $0.06 + 0.2 = 0.26$
 $0.3 + 0.2 = 0.5$
 $0.003 + 0.002 = 0.005$
 $0.03 + 0.002 = 0.032$
 $0.003 + 0.2 = 0.203$
- 3.) $6 + 1 = 7$
 $6 + 1.2 = 7.2$
 $6 + 1.98 = 7.98$
 $15 + 3.9 = 18.9$
 $4.9 + 2 = 6.9$
 $8.35 + 14 = 22.35$
- 4.) $5 + 2 = 7$
 $0.5 + 0.2 = 0.7$
 $0.05 + 0.2 = 0.25$
 $5 + 0.2 = 5.2$
 $0.5 + 2 = 2.5$
 $5 + 2.83 = 7.83$
- 5.) $8 + 4 = 12$
 $0.8 + 0.4 = 1.2$
 $0.08 + 0.04 = 0.12$
 $0.8 + 0.04 = 0.84$
 $0.008 + 4 = 4.008$
- 6.) $7 + 9 = 16$
 $0.7 + 0.9 = 1.6$
 $0.007 + 0.009 = 0.016$
 $0.93 + 0.08 = 1.01$
 $0.63 + 0.2 = 0.83$
 $0.63 + 0.002 = 0.632$
 $0.63 + 0.5 = 1.13$
 $7 + 0.435 = 7.435$
- 7.) $3.4 + 2.5 = 5.9$
 $7.64 + 1.3 = 8.94$
 $5.29 + 1.1 = 6.39$
 $3.28 + 4.01 = 7.29$
 $1.4 + 6.35 = 7.75$
 $64.81 + 5 = 69.81$
- 8.) $5.3 + 0.7 = 6$
 $62.6 + 0.4 = 63$
 $3.92 + 0.08 = 4$
 $8.5 + 0.9 = 9.4$
 $0.6 + 0.7 = 1.3$
 $4.7 + 1.8 = 6.5$
 $9.6 + 3.8 = 13.4$

Oduzimanje decimalnih brojeva napamet

1.)	$9 - 2 = 7$	5.)	$8 - 0.1 = 7.9$
	$0.9 - 0.2 = 0.7$		$8 - 1.1 = 6.9$
	$0.09 - 0.02 = 0.07$		$8 - 2.1 = 5.9$
	$0.009 - 0.002 = 0.007$		$17 - 5.4 = 11.6$
	$0.08 - 0.07 = 0.01$		$29 - 5.8 = 23.2$
			$52 - 3.7 = 48.3$
2.)	$4.7 - 1 = 3.7$		$66 - 4.07 = 61.93$
	$9.6 - 1 = 8.6$		$32 - 5.16 = 26.84$
	$8.32 - 1 = 7.32$		
	$56.008 - 4 = 52.008$	6.)	$9.52 - 0.01 = 9.51$
	$15.666 - 3 = 12.666$		$9.52 - 0.1 = 9.42$
	$61.09 - 4 = 57.09$		$9.52 - 0.11 = 9.41$
			$8.937 - 0.02 = 8.917$
3.)	$1 - 0.3 = 0.7$		$8.937 - 2 = 6.937$
	$1 - 0.8 = 0.2$		$8.937 - 0.002 = 8.935$
	$1 - 0.4 = 0.6$		
	$1 - 0.04 = 0.96$	7.)	$4.8 - 1.2 = 3.6$
	$1 - 0.28 = 0.72$		$15.3 - 2.2 = 13.1$
	$1 - 0.002 = 0.998$		$9.73 - 6.08 = 3.65$
	$1 - 0.103 = 0.897$		
4.)	$1 - 0.4 = 0.6$	8.)	$8.2 - 7.9 = 0.3$
	$2 - 0.4 = 1.6$		(računati: od 7.9 do 8.2)
	$3 - 0.4 = 2.6$		$10.5 - 9.8 = 0.7$
	$16 - 0.4 = 15.6$		$4.21 - 4.13 = 0.08$
	$23 - 0.9 = 22.1$		$9.3 - 8.3 = 1$
	$5 - 0.31 = 4.69$		$52.7 - 49.7 = 3$
	$509 - 0.03 = 508.97$		$46.9 - 43.1 = 3.8$
			$0.6 - 0.02 = 0.58$

Zadaci za zadaću

Sljedeće zadatke pokušaj izračunati napamet.

Rješenje provjeri pismeno ili kalkulatorom. Ako si nešto netočno izračunao, **razmisli** u čemu si pogriješio!

Zbrajanje

1.) a) $7 + 2 =$	3.) a) $8 + 3 =$	4.) a) $9 + 6 =$	5.) a) $4.26 + 0.02 =$
b) $0.7 + 0.2 =$	b) $0.8 + 0.3 =$	b) $0.9 + 0.6 =$	b) $4.26 + 0.2 =$
c) $0.07 + 0.02 =$	c) $0.08 + 0.03 =$	c) $0.09 + 0.06 =$	c) $4.26 + 2 =$
d) $0.7 + 0.02 =$	d) $0.008 + 0.003 =$	d) $0.9 + 0.06 =$	d) $8.32 + 1.07 =$
e) $0.007 + 0.2 =$	e) $0.08 + 0.003 =$	e) $0.009 + 0.6 =$	e) $5.7 + 0.8 =$
	f) $8 + 0.3 =$	f) $9 + 0.06 =$	f) $4.9 + 3 =$
2.) a) $5 + 3 =$	g) $0.08 + 3 =$	g) $0.8 + 0.7 =$	g) $7 + 4.8 =$
b) $5 + 3.6 =$	h) $8 + 3.29 =$	h) $4.9 + 0.3 =$	h) $5.7 + 1.3 =$
c) $5 + 3.19 =$	i) $8.008 + 3 =$	i) $15.4 + 0.8 =$	i) $4.31 + 0.09 =$
d) $2.4 + 6 =$	j) $3.3 + 0.008 =$	j) $6.8 + 0.2 =$	j) $4.31 + 9 =$
e) $43.86 + 7 =$		k) $5.3 + 2.7 =$	k) $4.31 + 0.9 =$
		l) $14.6 + 10.4 =$	l) $6.32 + 0.08 =$
		m) $3.51 + 3.49 =$	m) $6.32 + 0.7 =$

Oduzimanje

6.) a) $8 - 3 =$	8.) a) $1 - 0.6 =$	10.) a) $8.4 - 5 =$	11.) a) $23.78 - 1.03 =$
b) $0.8 - 0.3 =$	b) $9 - 0.7 =$	b) $8 - 5.4 =$	b) $23.78 - 1.3 =$
c) $0.08 - 0.03 =$	c) $16 - 0.3 =$	c) $10 - 1.6 =$	c) $23.78 - 13 =$
d) $0.008 - 0.003 =$	d) $29 - 1.6 =$	d) $10.6 - 1 =$	d) $23 - 13.78 =$
	e) $68 - 3.2 =$	e) $10.6 - 0.1 =$	e) $56.97 - 3.05 =$
7.) a) $6.5 - 1 =$		f) $10 - 0.1 =$	f) $56.97 - 3.5 =$
b) $7.9 - 2 =$	9.) a) $1 - 0.2 =$	g) $10.6 - 0.01 =$	g) $56.97 - 35 =$
c) $18.32 - 5 =$	b) $1 - 0.02 =$	h) $10.6 - 10 =$	h) $56 - 35.97 =$
d) $4.009 - 4 =$	c) $1 - 0.002 =$	i) $10.6 - 0.6 =$	
	d) $1 - 0.37 =$	j) $10.6 - 7.6 =$	
	e) $15 - 0.06 =$	k) $7.04 - 0.04 =$	
	f) $32 - 1.7 =$	l) $7.04 - 4 =$	
	g) $49 - 3.8 =$	m) $7 - 4.4 =$	
	h) $72 - 1.07 =$		